Dila Şevval ÇETİNKAYA

ANONİM ŞİRKET BİRLEŞMELERİNDE YÖNETİM KURULUNUN ÖZEL SORUMLULUK HALLERİ (TTK M.193)

onikilevha

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR V
ÖNSÖZ IX
KISALTMALAR XVII
GİRİŞ 1
1. Birleşmeye İlişkin Genel Bakış 3
1.1. Birleşme Kavramı 3
1.1.1. Uygulama Alanı 5
1.1.1.1. Diğer Kanunlarda 6
1.2. TTK ve Sair Mevzuat Kapsamında Birleşmenin Tanımları 7
1.3. Öğretide Birleşmenin Tanımları 9
1.4. Birleşme Türleri 11
1.4.1. Devralma Yoluyla Birleşme 11
1.4.2. Yeni Kuruluş Yoluyla Birleşme 12
1.4.3. Geçerli Birleşmeler 14
1.4.4. Birleşmede Özel Haller 17
1.4.4.1. Tasfiye Halindeki Bir Şirketin Birleşmeye Katılması 17
1.4.4.2. Sermaye Kaybı ve Borca Batıklık Halinde Birleşmeye Katılma 20
1.4.4.2.1. Ara Değerlendirme 27
1.5. Birleşmenin İlke ve Unsurları 28
1.5.1. Tasfiyesiz Sona Erme İlkesi 28
1.5.2. Malvarlıklarının Birleşmesi ve Külli Halefiyet İlkesi 31
1.5.3. Külli Halefiyet İlkesi 32
1.5.4. Ortaklığın Devamlılığı ilkesi 36
1.5.5. Alacaklıların Korunması İlkesi 39

1.6. Birleşmede Ortaklık Payları ve Haklarının Korunması....42
1.6.1. Denkleştirme Ödemesi (Akçesi)....44
1.6.2. Ayrılma Akçesi....46
2. Birleşme İşlemleri ve Süreci....49
2.1. Birleşme Müzakereleri....49
2.1.1. Niyet Mektubu....49
2.1.2. Gizlilik Anlaşması....51
2.1.3. Due Diligence Süreci ve Raporu....52
2.2. Birleşme Sözleşmesi....53
2.2.1. Sözleşmenin Tarafları ve Şekli....54
2.2.2. Akdetmeye Yetkili Organ....54
2.2.3. Sözleşmenin Hukuki Niteliği....55
2.2.4. Sözleşmenin İçeriği....56
2.3. Sermaye Artırımı....60
2.4. Ara Bilanço ve Malvarlığındaki Önemli Değişiklikler....64
2.5. Birleşme Raporu....66
2.6. Birleşmeye İlişkin Belgelerin İncelemeye Sunulması....69
2.7. Birleşme Kararı ve Kesinleşmesi....71
2.8. Sermaye Şirketlerinin Kolaylaştırılmış Usulde Birleşmesi....74
2.8.1. TTK m. 155/1-a'ya Göre Birleşebilecek Şirketler....76
2.8.2. TTK m. 155/1-b'ya Göre Birleşebilecek Şirketler....76
2.8.3. TTK m. 155/2'ye Göre Birleşebilecek Şirketler....77
2.8.4. SPK Mevzuatı Çerçevesinde Kolaylaştırılmış Birleşme Usulü....78
3. Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Birleşmeden Doğan Sorumluluğu....80
3.1. Anonim Şirket ve Yönetim Kurulu Üyeleri Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği....80
3.1.1. Vekalet Sözleşmesi Görüşü....82
3.1.2. Hizmet Sözleşmesi Görüşü....82
3.1.3. Sui Generis Sözleşme Görüşü....83

3.2. Yönetim Kurulunun Yükümlülükleri 84
3.2.1. Özen ve Sadakat Yükümlülüğü.....85
3.2.1.1. Business Judgment Rule İlkesinin Birleşme Sorumluluğunda Uygulanması 88
3.2.2. Yönetim ve Gözetim Yükümlülüğü 90
3.3. Yönetim Kurulunun Birleşme İşlemlerinde Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri 91
3.3.1. TTK'da Öngörülen Görev ve Yükümlülükleri 91
3.3.2. Yönetim Kurulunun Birleşmede Müzakere Sürecinde Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri 92
3.3.3. Yönetim Kurulunun Birleşme Sözleşmesinin Hazırlanması ve İmzalanması Sürecinde Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri 94
3.3.4. Yönetim Kurulunun Birleşme Raporunun Hazırlanmasında Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri.....94
3.3.5. Yönetim Kurulunun Sermaye Kaybı ve Borca Batıklık Halinde Birleşmeye Katılmada Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri 95
3.3.6. Yönetim Kurulunun Ortaklık Pay ve Haklarının Korunmasında Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri.....96
3.3.7. Yönetim Kurulunun Sermaye Artırımında Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri 97
3.3.8. Yönetim Kurulunun Ara Bilanço Çıkarılmasında Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri 97
3.3.9. Yönetim Kurulunun İnceleme Hakkının Sağlanmasında Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri.....98

3.3.10. Yönetim Kurulunun Malvarlığındaki Önemli Değişikliklerin Bildirilmesinde Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri 99
3.3.11. Yönetim Kurulunun Birleşme Sözleşmesinin Genel Kurulun Onayına Sunulması ve Birleşme Kararının Tescilinin Sağlanmasında Sorumluluğuna Yol Açabilecek Görev ve Yükümlülükleri 99
3.4. Sorumluluğa İlişkin Genel Özellikler 100
3.4.1. Davanın Konusu ve Genel Sorumluluk Davası ile İlişkisi 100
3.4.1.1. TTK m. 193'e Gerek Olup Olmadığı Sorunu 101
3.5. Sorumluluğun Hukuki Niteliği 104
3.5.1. Sorumlular Çevresi Bakımından Sorumluluğun Niteliği 104
3.6. Sorumluluğun Şartları 107
3.6.1. Birleşme İşlemlerine Herhangi Bir Şekilde Katılmak 108
3.6.2. Yükümlülük İhlali 109
3.6.3. Kusur 112
3.6.4. Zarar 114
3.6.5. İlliyet Bağı 116
3.7. Sorumluluk Davası 117
3.7.1. Davacı 117
3.7.1.1. Birleşmeye Katılan Şirketler 117
3.7.1.1.1. Sorumluluk Davası Açılabilmesi İçin Genel Kurul Kararının Gerekli Olup Olmadığı Sorunu 118
3.7.1.2. Ortaklar 121
3.7.1.3. Alacaklılar 123
3.7.2. Davalı 123
3.7.2.1. Yönetim Kurulu Üyeleri ve Yöneticiler 124
3.8. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğunu Sona Erdiren Haller 126

3.8.1. İbra 126
3.8.2. İbra Kararının Özel Sorumluluk Davasına Etkisi ve Açık İbra Kararı Alınıp Alınamayacağı Sorunu (TTK m.558/2) 129
3.8.3. Özel Sorumluluk Davasında Örtülü İbraya İlişkin TTK m.424'ün Uygulanabilirliği 133
3.8.3.1. Birleşme Kararına Olumlu Oyun, Ortakların TTK m. 193 Kapsamındaki Dava Hakkına Etkisi: Çelişkili Davranış Sorunu 135
3.8.4. Özel Sorumluluk Davasında TTK m. 559'un Uygulanabilirliği 137
3.8.5. Özel Sorumluluk Davasında İbranın Etkisinin Kişi Yönünden Kapsamı 138
3.9. Genel Kurul Onayının Sorumluluğa Etkisi (Zarar Görenin Rızası) 139
3.10. Zamanaşımı 141
3.10.1. İki Yıllık Zamanaşımı Süresi 143
3.10.2. Beş Yıllık Zamanaşımı Süresi 145
3.10.3. Ceza Zamanaşımı 147
3.11. Yetki Devri 148
3.12. Özel Sorumluluk Davasında Farklılaştırılmış Teselsül Esasının Uygulanması 152
3.12.1. Sorumluluk Tavanının Belirlenmesi 153
3.13. Davanın Özel Sorumluluk Düzenlemeleri ile Karşılaştırılması. 156
3.13.1. TTK m. 549: Belgelerin ve Beyanların Kanuna Aykırı olması 156
3.13.1.1. Hangi Hükmün Önce Uygulanacağı Sorunu .. 158
3.13.2. TTK m.551: Değer Biçilmesinde Yolsuzluk 160
3.14. Birleşme İşlemlerine Karşı Öngörülen Koruma Mekanizmaları: Özel İptal ve Denkleştirme Davaları ile Özel Sorumluluk Davasının Karşılaştırılması 161

3.14.1. Ortaklık Pay ve Haklarının İncelenmesi: Denkleştirme Davası (TTK m.191) 163
3.14.1.1. Davanın Tarafları..... 164
3.14.1.2. Denkleştirme Davası ile Özel Sorumluluk Davasının Karşılaştırılması 165
3.14.2. Özel İptal Davası (TTK m.192) 166
3.14.2.1. Davanın Tarafları..... 168
3.14.2.2. Özel İptal Davası ile Sorumluluk Davasının Karşılaştırılması..... 169
SONUÇ 171
KAYNAKÇA..... 175